

&user=zMX7lfoAAAAJ&cstart=20&pagesize=80&citation_for_view=zMX7lfoAAAAJ:u-x6o8ySG0sC.-Назва з екрану.

4. Соціальний портрет дитячого бібліотекаря Хмельниччини. Бюлетень соціологічної служби [Електронний ресурс] .- Режим доступу http://odb.km.ua/?dep=38&w=show_dpage&dep_up=615&dep_cur=624&dpage_id=256.-Назва з екрану.

5. Сучасний керівник бібліотеки – майбутнє професії. Обласне моніторингове дослідження. Програма [Електронний ресурс] .- Режим доступу http://libkor.com.ua/deps/docs/programa_doslidzhennya.pdf.- [Назва](#) з екрану.

Жидких О. Б.,

старший викладач кафедри дизайну
ВП «МФКНУКиМ», м. Миколаїв

ТЕХНОЛОГІЧНІ ТА ХУДОЖНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНІКИ ПЕЧВОРК ПРИ СТВОРЕННІ СУЧАСНОГО ОДЯГУ

Анотація. У роботі проаналізовані технологічні та художні особливості і прийоми виконання техніки печворк в одязі, описані особливості прийомів виконання традиційних технік декоративно прикладного мистецтва – печворк. Названі сучасні дизайнери, які використовують техніку печворк в одязі.

Ключові слова: печворк, схема, узор, блок, деталі крою, дизайнер одягу, матеріали, конструктивні лінії, декоративні лінії, композиція.

Техніка печворк є одним із самих давніх видів декоративно-прикладного мистецтва. У цьому виді прикладного мистецтва століттями зберігалися як традиційні технологічні прийоми виконання, так і створювалися нові технічні, художні, а також концептуальні ідеї в застосуванні цього виду творчості. У наш час цей вид мистецтва залишається актуальним і постійно урізноманітнюється. Це відбувається завдяки, по-перше, можливості поєднання, взаємопроникненню та синтезу технологій, ідей та художніх особливостей виконання техніки в різних країнах і культурах. По-друге, з'являються нові текстильні матеріали, інструменти, обладнання та, відповідно, нові технології їх обробки. Зараз дуже популярна ця техніка у створенні одягу різного за призначенням та стильовим рішенням. Прийоми виконання печворку, саме в одязі, є особливими, вони відрізняються від традиційних прийомів і потребують вивчення, аналізу та, можливо, класифікації.

У наш час вже накопичилась велика кількість різноманітних публікацій, що освітлюють історію виникнення клаптикової техніки, розповідають про основи ремесла з інструкціями, дають рекомендації щодо підбору тканин, інструментів та прийомів виконання квіттів, панно, ковдр та інших ужиткових виробів. У деяких публікаціях є і художні рекомендації щодо композиційних

рішень, вибору кольору, правил роботи з джерелом творчості. Це публікації та видання М.Максимової [5], О.Камінської [2], М.Кольської [3], І.Муханової [6], С.Ращупкіної [7], Бригітти Марини Штауб-Вахсмут [8], МакКормік Гордон Меггі [4] та багато інш.

Серед усього розмаїття вищезазначених джерел, майже відсутні публікації з аналізом особливостей застосування техніки печворк в одязі, як технічних так і композиційних, а також аналіз того, які традиційні техніки застосовуються в одязі, а які ні.

Печворк, від англ. patchwork (patch – в перекладі латочка, шматочок матеріалу, work – робота). Це вид рукоділля, уякому з клаптиків тканини зшивається виріб. Цю техніку ще називають: клаптикова техніка, клаптикова мозаїка, клаптикове шитво. Більш детально про печворк написала В.Кольська в книжці «Пэчворк и квилтинг» [3].

Техніка печворк – це не тільки технологічно з'єднані різні клаптики тканин, це художнє мистецтво зі своїми правилами будови композиції, правилами фактурних і колористичних рішень. Усе різноманіття композиційних рішень техніки печворк залежить від варіантів комбінацій деталей з різних за кольором і фактурою тканин. Ці комбінації називаються узорами.

Існує багато різноманітних узорів, чимало з яких є традиційними для багатьох країн. Деякі з них мають дуже поетичні назви, які можуть бути повністю однакові в різних країнах, а можуть, при однаковому виконанні, мати різні назви. Детально з ілюстраціями класифікує різновиди мозаїчних клаптикових узорів Муханова І.Ю. в книжці «Лоскутноешитье. Мозаика и аппликация, традиционные и современные узоры» [6].

Більшість узорів для клаптикової техніки будуються на поєднанні різноманітних елементів: полос, ромбів, трикутників, квадратів, прямокутників, багатокутників, округлих деталей. Існують різні прийоми з'єднання цих деталей: прискорена техніка; закріплення «втай» в ручну; на основі; хаотично (крейзі-техніка); за пластичними лініями членування; об'ємна техніка «бісквіт»; техніка «піца» та інші.

За композиційним рішенням роботи в техніці печворк можуть бути як строго геометричні, з чітким і строгим порядком, так і хаотичні. Можуть бути абстрактні, з різних за формою деталей, з прямими і пластичними лініями членування. А можуть бути сюжетними з зображенням тварин, рослин, життя людей та інші.

Сучасні художники, які використовують клаптикову техніку, розробляють нові, все більш складні мозаїчні візерунки, техніки і технологічні прийоми, ідеї і сюжети до своїх композицій, відкриваючи нові можливості цього виду декоративно-прикладного мистецтва.

Традиційно техніка печворк асоціюється з виготовленням ковдр, панно, різноманітних інтер'єрних виробів, але зараз це один з модних напрямів, які демонструють креативність і художній смак в композиції одягу. Техніка додає

одягу ефектності і виразності. Незважаючи на свою популярність, застосування техніки печворк в одязі має свої особливості і складності. Особливості обумовлені характерними вимогами до одягу. На відміну від вимог до інтер'єрних виробів, одяг повинен бути ергономічним, відповідати антропометричним, гігієнічним та відповідним експлуатаційним вимогам.

Одяг це не площина, а об'ємна форма. Об'єм отримується різними прийомами. Частіше – конструктивними та конструктивно-декоративними лініями членування. У композиції одягу ще є і чисто декоративні лінії членування. Лінії членування в техніці печворк теж є конструктивні (лінії швів) та декоративні (композиційні лінії). При створенні одягу з використання прийомів техніки печворк, треба максимально раціонально сумістити ці лінії. Проектуючи такий одяг, можна суміщати ці лінії при побудові конструкції, можна – безпосередньо на манекені муляжним методом, а іноді виконавець створює спочатку полотно з клаптиків тканини, а потім з нього викроє деталі (Тодд Олдем. Жилет) [1].

У залежності від складності композиції, властивостей матеріалів та технології зборки треба обрати той чи інший спосіб. При моделюванні під час побудови конструкції, треба враховувати те як композиційні лінії будуть переходити з переду на бочок та з бочка на спинку, як буде «читатись» задум художника-модельєра. Особливо треба приділити увагу місцям виточок, тому що при закритті виточки, лінії, що проходять крізь них, викривляються. Коли пошук ліній відбувається безпосередньо на манекені, тоді краще зробити суміщення ліній конструкції одягу і композиційних ліній печворку, але цей процес більш трудомісткий. Найлегший спосіб, коли з клаптиків робиться спочатку полотно, а потім викроється виріб, але таким способом можна створювати види одягу з мінімальною кількістю монтажних швів. Треба завжди враховувати, як обробляти монтажні шви (плечові, бокові, середні, пройми) з мінімальним потовщенням.

Традиційні узори і схеми печворку краще застосовувати на окремих деталях, а не вписувати їх в загальну конструкцію. Краще за все в одній моделі комбінувати і пластичні і геометричні лінії членування в залежності від творчого задуму та загальної конструкції та створювати композицію на лаконічному крої. При проектуванні одягу, треба завжди враховувати напрям повздовжньої нитки в тканині. Якщо в квілтах, які набираються на основу, повздовжня нитка може бути розташована в різних напрямках, то в одязі тільки в одному. Це теж ускладнює процес створення одягу з клаптиків тканини. Як і в квілтах, в одязі можуть використовуватися різні матеріали. Крім тканини це може бути шкіра, хутро трикотаж, в'язані вручну модулі. Частіше, саме матеріал визначає стиль одягу.

Багато світових будинків моди і відомих дизайнерів демонструють у своїх колекціях клаптикову техніку.

Так, *IchiroSuzuk*– дизайнер з Японії, створює складні високотехнологічні роботи з використанням техніки печворк в чоловічому одязі. Його роботи схожі на оптичні ілюзії з 3D ефектом.

ChristopherKane – британський дизайнер, який в своїх роботах використовує техніку «крейзі». Це жіночі сукні з різнокольорових клаптиків тканини.

Багато речей в техніці клаптикового шиття в колекції бренду *Etro*. У роботах цього бренду поєднані однокольорові тканини та тканини з принтами.

Desigual– популярна іспанська марка одягу, у якій багато речей в техніці печворк. Переважно це верхній жіночий одяг з клаптиків тканин різних за кольором і фактурою. З'єднання деталей в роботах відбувається по прямих та пластичних лініях. Роботи не містять традиційних схем з'єднання.

Серед дизайнерів одягу дуже часто використовує традиційні схеми печворку Ксенія Дмитрієва (Росія). У її роботах часто можна зустріти такі традиційні узори як «Божевільні троянди».

Зовсім по-іншому, теж з використанням клаптикової техніки, виглядають роботи *VictoriaBeckham*. Це ошатні елегантні чорні сукні У них поєднані тканини чорного кольору різних фактур.

Британський дизайнер *ErdemMoralioğlu* серед тих творців одягу, які використовують у своїх роботах традиційні узори.

Ще є багато дизайнерів і фірм, від відомих модельєрів високої моди до брендів, які орієнтовані на широку аудиторію, що використовують техніку печворк у своїй творчості.

Декоративно-прикладне мистецтво клаптикової техніки в наш час продовжує своє життя в різноманітних виробках, зокрема в одязі.

Особливості застосування її в одязі потребують більш детального аналізу з метою створення практикумів та навчальних посібників з обробки одягу в техніці печворк .

Список використаних джерел:

1. Борисова Е. Секреты дизайна модной одежды: высокая мода модельеровмеждународногокласса / Е. Борисова. – М.: Внешсигма, 2000. – 128 с., ил.
2. Каминская Е.А. Лоскутное шитье: самоучитель для начинающих / Е.А. Каминская. – Ростов-на-Дону: Владис, 2011. – 256 с., ил.
3. Кольская М.А. Пэчворк и квиллинг / М.А. Кольская – Харьков: Фолио, 2012. – 217 с., ил.
4. МакКормик Г.М. Лоскутное шитье: мотивы, узоры, техники. Как повысить свое мастерство / Гордон Мэгги МакКормик; перевод с англ. Т.Л. Черезовой – М.: Ниола 21-й век, 2001. – 128 с., ил.
5. Максимова М. Мозаика лоскутных узоров / М. Максимова – М.: Эксмо, 2014. – 64 с., ил.

6. Муханова И.Ю. Лоскутное шитье. Мозаика и аппликация, традиционные и современные узоры / И.Ю. Муханова. – М.: Мич, 1998. – 156 с.
7. Ращупкина С.Ю. Лоскутное шитье и аппликация / С.Ю. Ращупкина. – М.: Рипол классик, 2011. – 256 с., ил.
8. Штауб-Вахсмут Б.М. Пэчворк и квилт. Лоскутное шитье / Бригитта Марина Штауб-Вахсмут; перевод с нем. Л. Цикаловой. – М: Профиздат, 2011. – 80 с., ил.

Зайцева О.Н.,
научный сотрудник Николаевского
областного краеведческого музея
г. Николаев

ПОПУЛЯРИЗАЦИЯ КОЛЛЕКЦИИ НИКОЛАЕВСКОГО ОБЛАСТНОГО КРАЕВЕДЧЕСКОГО МУЗЕЯ В ХОДЕ РЕАЛИЗАЦИИ ИНТЕРАКТИВНОЙ ПРОГРАММЫ «ТРИ С: СДЕЛАЙ! СОБЕРИ! СОХРАНИ!»

Популяризация народного и декоративно - прикладного искусства является неотъемлемой частью работы краеведческого музея. Произведения прикладного искусства отражают художественные традиции края, миропонимание, мировосприятие и художественный вкус жителей Николаевщины, сохраняют историческую память. Изделия народных художников имеют духовную и материальную ценность, отличаются красотой и пользой. Поэтому, чтобы познакомить посетителей с искусством николаевских мастеров, музей сотрудничает с творческими организациями края, в том числе и областным творческим объединением художников - любителей и мастеров ДПИ «Прибужье». По инициативе его председателя, Валентины Кривцовой, был создан выставочный цикл «НОВЫЕ ИМЕНА НИКОЛАЕВЩИНЫ», который направлен на популяризацию народного искусства.

На базе музея состоялось много выставок художественной и декоративно-прикладной направленности, знакомящих с новыми мастерами. Одна из них открылась 12 мая 2016 г. и была посвящена авторской кукле - мотанке и европейской кукле «Гильде». Ее автор - мастерица творческого объединения «Прибужье» Ольга Васильевна Костюк. Она родилась в 1960 году в селе Киселевка Белозерского района Херсонской области. С 2011 по 2012 год была руководителем кружка декоративно-прикладного искусства, где вместе со своими учениками занялась творческой работой. Именно с этого времени она увлеклась народной куклой. В 2013 году Ольга Васильевна была принята в дружную семью прибужан. С этого времени ее работы стали своего рода «оберегами» Всеукраинских акций, выставок, областных смотров.

Кукла – мотанка является старинной народной куклой, символом женской мудрости. Как детская игрушка и оберег семьи, Рода, как мощный